

INFORMACIJA

o radu Zdravstvenog savjeta Općine Ilidža za period 01.01.2023-31.12.2023.godine

1. UVOD

Na osnovu člana 14. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije BiH" broj 46/10 I 75/13) člana 66. Zakona o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenta (Službene novine Federacije BiH" broj 40/05), člana 90. Statuta Općine Ilidža (" Službene novine Kantona Sarajevo" broj 33/10 prečišćeni tekst 18/16) i člana 4. Odluke o osnivanju zdravstvenog savjeta Općine Ilidža (Službene novine Kantona Sarajevo broj 44/22), Općinski načelnik je donio Odluku o imenovanju članova Zdravstvenog savjeta Općine Ilidža

Zdravstveni savjet Općine Ilidža imenovan je odlukom općinskog načelnika br. 08-04-8289/22 od 17.11.2022.godine, u sljedećem sastavu :

1. Prof. dr. Đemil Omerović, predstavnik zdravstvenih ustanova - predsjednik Savjeta
2. Doc.dr. Refet Gojak, infektolog, predstavnik Komore iz oblasti zdravstva- zamjenik predsjednika
3. Dr. Merima Tanović, predstavnik pacijenata
4. BA ekonomije Mubina Lončarić, predstavnik mladih
5. Dipl. politolog Emina Idrizović, predstavnik općinskog organa uprave
6. Nermina Lendo, predstavnik sindikata
7. BA prava Aldijana Vražalica, predstavnik Crvenog križa/krsta općine Ilidža
8. Sabina Škrijelj, predstavnik zdravstvenih radnika
9. Gđa. Nusreta Čerkez, predstavnik penzionera

Zdravstveni savjet je imenovan na period od četiri (4) godine.

U skladu sa članom 2. Odluke o imenovanju Zdravstvenog savjeta, nadležnosti Zdravstvenog savjeta su da :

- predlaže i evaluira sprovođenje zdravstvene zaštite na području jedinice lokalne samouprave;
- daje mišljenje na planove i programe zdravstvene zaštite za područje lokalne samouprave, te predlaže mjere za poboljšanje dostupnosti i kvaliteta zdravstvene zaštite na svom području;
- prati primjenu propisa na području jedinice lokalne samouprave koji se odnose na zaštitu prava i interesa pacijenata, uposlenih i zdravstvenih radnika;
- organizuje obrazovne kurseve za građanstvo iz poznavanja materije o pravima pacijenata i postojeće legislative;
- daje preporuke za organizaciju kurseva u zdravstvenim ustanovama radi upoznavanja rukovodstva i zdravstvenih radnika s konceptom prava pacijenata, legislativom i odgovarajućim nužnim promjenama u zdravstvenim ustanovama;
- prati povrede pojedinačnih prava pacijenata na području općine Ilidža;
- predlaže preduzimanje mjera za zaštitu i unapređenje prava pacijenata i zdravstvenih radnika na području općine Ilidža;
- bez odgađanja obaviještava zdravstveni savjet u kantonalnom ministarstvu o slučajevima težih povreda prava pacijenata koje mogu ugroziti život ili zdravlje pacijenata i zdravstvenih radnika;
- podnosi Općinskom vijeću i Ministarstvu zdravstva Kantona Sarajevo godišnji izvještaj o svom radu;obaviještava javnost o povredama prava pacijenata i zdravstvenih radnika;
- obavlja druge poslove određene zakonom.

Prva konstituirajuća sjednica Zdravstvenog savjeta održana je 26.1.2023.godine na kojoj je donesen Poslovnik o radu, kojim se uređuje organizacija i način rada, te su sprovedene

AKTIVNOSTI ZDRAVSTVENOG SAVJETA OPĆINE ILIDŽA-2023.

Zbog prepoznatljivosti u lokalnoj zajednici, afirmacije u različitim kategorijama društva, detekcije opće zdravstvene slike korisnika zdravstvenih usluga na području Općine Ilidža i unapređenja prava pacijenata, humanosti i solidarnosti, a u uvjetima bez unaprijed dodijeljenih budžetskih sredstava, u periodu od 1.1.2023.godine do 31.12.2023.godine održano je ukupno deset (10) sjednica savjeta i realizovane su sljedeće aktivnosti :

1. OBILJEŽAVANJE ZNAČAJNIH MEDICINSKIH DATUMA SA PRATEĆIM DOBROTVORNIM AKCIJAMA I EDUKACIJAMA

a) Svjetski dan dobrovoljnih davalaca krvi sa dobrovoljnim darivanjem krvi (89 dobrovoljnih davalaca i 69 doza krvi) u saradnji sa Crvenim križom Općine Ilidža i Zavodom za transfuziologiju FBiH.

b) Svjetski dan borbe protiv hepatitisa- obilježen je besplatnom akcijom testiranja na hepatitis na dvije lokacije na području Općine Ilidža, a u saradnji sa Udruženjem "Partnerstva za zdravlje"

c) Međunarodni dan starih osoba- obilježen je sa intergeneracijskim druženjem i posjetom predstavnika Savjeta Centrima za zdravo starenje Hrasnica i Lužani u saradnji sa volonterima Merhameta i Crvenog križa,

d) Međunarodni dan osoba sa invaliditetom- obilježen je sa in-house stručnim savjetovanjem/edukacijom na temu "Zaštita prava osoba sa invaliditetom", koja je na prijedlog Zdravstvenog savjeta Općine Ilidža održana u saradnji sa Agencijom za državnu službu FBiH.

2. PRIPREMLJEN I PROVEDEN E-UPITNIK "ZADOVOLJSTVO ZDRAVSTVENIM USLUGAMA NA PODRUČJU OPĆINE ILIDŽA" – za evidentiranje problema, praćenje i unapređenje kvaliteta pružanja zdravstvenih usluga u skladu sa Zakonom o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata u FBiH u svrhu formiranja preporuka Savjeta nadležnim organima i organizovanje edukacija

3. PRIKUPLJENI PODACI I IZVRŠENA ANALITIČKA OBRADA IZVJEŠTAJA JAVNIH ZDRAVSTVENIH USTANOVA NA PODRUČJU OPĆINE ILIDŽA SA PRIJEDLOZIMA ZA UNAPREĐENJE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE, ZAŠTITE ZDRAVLJA I PREVENCIJE BOLESTI STANOVNIKA ILIDŽE- u svrhu praćenja primjene propisa koji se odnose na zaštitu prava i interesa pacijenata, strukture i broja uposlenih i zdravstvenih radnika(zdravstveni kadar), infrastrukture i potrebne opreme, a za odgovarajuće preporuke prema nužnim promjenama u zdravstvenim ustanovama uz prijedloge za preduzimanje mjera za zaštitu i unapređenje prava pacijenata i zdravstvenih radnika na području Općine Ilidža; uz analizu povreda pojedinačnih prava pacijenata na području Općine Ilidža kroz statistiku korištenja prava na prigovor, te uz ponuđene prijedloge za preventivno djelovanje na štetne navike i bolesti stanovnika Ilidže

4. ANALIZA STRUKTURE, BROJA I KATEGORIJA BOLESTI IZ ZAHTJEVA ZA PARTICIPACIJU U LIJEČENJU TEŠKIH BOLESTI KOD OPĆINE ILIDŽA ZA PERIOD

2021.-2023. - u svrhu praćenja broja i strukture najčešćih kategorija pacijenata-podnosilaca zahtjeva i oblika teških bolesti, te potreba za daljom zdravstvenom zaštitom i podrškom pacijentima s teškim oboljenjima na području Općine Ilidža (karcinomi, multipleskleroza, celijakija, šećerna bolest, urođene srčane mane kod djece itd).

1. a) 14.6.2023.- Svjetski dan dobrovoljnih davalaca krvi - povodom Svjetskog dana dobrovoljnih darivatelja krvi Zdravstveni savjet općine Ilidža u saradnji sa Crvenim križom općine Ilidža organizovao je akciju dobrovoljnog darivanja krvi, a kojem je partner bila i Općina Ilidža. Bila je ovo odlična prilika da se ukaže na značaj i važnost darivanja krvi te da se kroz organizaciju akcije dobrovoljnog darivanja učestvuje u humanoj misiji koja pomaže spašavanju ljudskih života. Tokom ove akcije prijavljeno je 86 dobrovoljnih darivatelja, a uspješno je prikupljeno 69 doza krvi. Svakom od njih Općina Ilidža i hotel Hills dodjeli su cjelodnevne karte za bazen Termalne rivijere Ilidža, što je tek mali znak pažnje za njihovu veliku humanost.

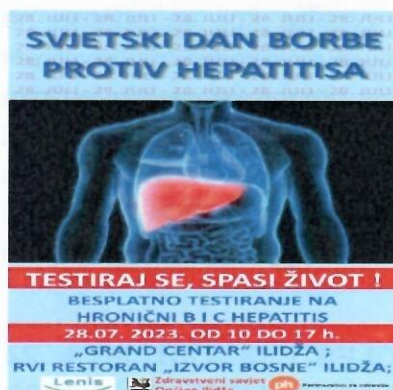

1. b) 28.07.2023.godine- Svjetski dan borbe protiv hepatitisa -povodom Svjetskog dana borbe protiv hepatitisa Zdravstveni savjet je organizovao besplatno testiranje na području općine Ilidža i to na dvije lokacije Grand Centra Ilidža i RVI restoran „Izvor Bosne“.

Podršku u realizaciji ove aktivnosti dalo je Udruženje „Partnerstvo za zdravlje“ u pogledu doniranih testova i potrošnog materijala, također , treba naglasiti da su podršku dali i volonteri, studenti Medicinskog fakulteta koji su vršili testiranje .

Na oba punkta za testirano je ukupno 50 osoba od čega je jedna osoba bila pozitivna na hepatitis C .

Na osnovu saznanja iz medija u Federaciji BiH Zdravstveni savjet Općine Ilidža je jedini koji je obilježio ovaj dan. Sama aktivnost popraćena je i prilogom na BHRT1, tim povodom su dr. Refet Gojak i članica savjeta Merima Tanović dali kratku izjavu o ovoj aktivnosti.

1. c) 1.10.2023. Međunarodni dan starih osoba - povodom međunarodnog dana starijih osoba Zdravstveni savjet Općine Ilidža organizovao inspirativno međugeneracijsko druženje volontera Merhameta, Crvenog križa i članova Savjeta sa korisnicima Centra za zdravo starenje Hrasnica I Lužani

U skladu sa temom Međunarodnog dana starijih osoba, volonteri zajedno sa članovima Zdravstvenog savjeta Općine Ilidža su organizovali niz aktivnosti prilagođenih potrebama i interesima starijih sugrađana. Razgovori o životnom iskustvima, zajedničko druženje i dijeljenje iskustva svarali su toplu atmosferu ljubaznosti .

Međunarodni dan starijih osoba obilježava se svake godine kako bismo naglasili važnost poštovanja i brige prema starijima, a ova inicijativa svakako doprinosi ostvarivanju tog cilja.

1 d) 3.12.2023.- Međunarodni dan osoba sa invaliditetom- Zdravstveni savjet Općine Ilidža je u saradnji sa Agencijom za državnu službu Federacije Bosne i Hercegovine organizovao stručno usavršavanje za državne službenike i namještenike Općine Ilidža na temu: „ Zaštita prava osoba sa invaliditetom“, a povodom obilježavanja Međunarodnog dana osoba s invaliditetom.

Glavni fokus obuke bio je na primjeni Zakona o zaštiti civilnih žrtava rata u Federaciji Bosne i Hercegovine, Zakona o organizacijama i reprezentativnim organizacijama osoba sa invaliditetom i civilnih žrtava rata kao i Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba sa invaliditetom.

2. REZULTATI UPITNIKA ZADOVOLJSTVO ZDRAVSTVENIM USLUGAMA NA PODRUČJU OPĆINE ILIDŽA

1. UVOD

Upitnik je sačinjen u svrhu ispitivanja potreba, zahtjeva i nivoa ukupnog zadovoljstva kvalitetom zdravstvenih usluga kod zdravstvenih ustanova na području Općine Ilidža, a kako bi rezultati provedene ankete organima lokalne vlasti poslužili kao pokazatelji pravca intervencije i podrške korisnicima zdravstvenih usluga. Upitnik je zbog automatskog prikupljanja podataka pripremljen u elektronskoj formi, te je objavljen na službenoj stranici Općine Ilidža, te se metodom slučajnog uzorka upućivao korisnicima zdravstvenih usluga odnosno stanovnicima područja Općine Ilidža.

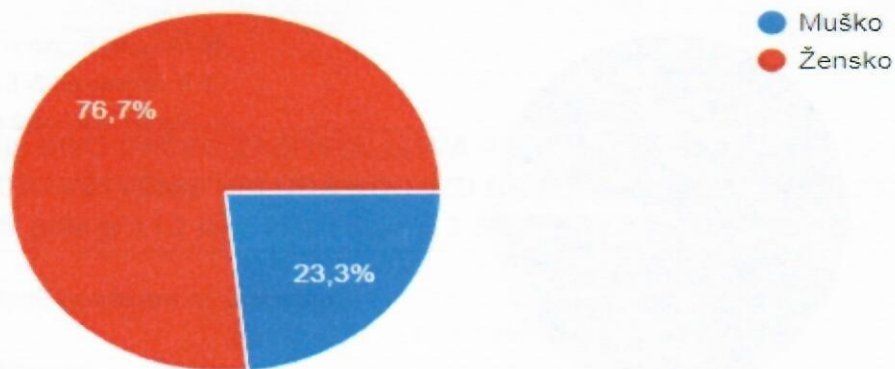
Upitnik je sadržavao 11 pitanja sa potpitanjima i proveden u julu i avgustu 2023. godine, shodno osnovama za ispitivanje kvaliteta i zadovoljstva pacijenata iz Zakona o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata FBiH ("Službene novine Federacije BiH" broj: 40/10) iz poglavlja III. Zakona- PRAVA PACIJENATA, a posebno čl. 6-9 Zakona, čl. 16, čl. 25-30, te člana 32.,33.-36., i čl. 40) odnosno prava na: dostupnost zdravstvene zaštite, uključujući i pravo na hitnu medicinsku pomoć, na informacije, na obaviještenost i učestvovanje u postupku liječenja, na slobodan izbor, na povjerljivost informacija i privatnost, na tajnost podataka, na lično dostojanstvo, na poštovanje pacijentovog vremena, na uvid u medicinsku dokumentaciju, na preventivne mjere i informisanje o očuvanju zdravlja i prava na prigovor.

Upitnik se sprovodio s ciljem realizacije nadležnosti imenovanog Zdravstvenog savjeta iz člana 2. Odluke o imenovanju broj: 08-04-8289/22 od 17.11.2022. godine, po kojim Savjet, između ostalog: predlaže i evaluira provođenje zdravstvene zaštite (tač. a)), predlaže mjere za poboljšanje dostupnosti i kvaliteta zdravstvene zaštite na području Općine Ilidža (tač.b), prati primjenu propisa na području općine koji se odnose na zaštitu prava i interesa pacijenata (tač.c), prati povrede pojedinačnih prava pacijenata na području Općine Ilidža (tač.f), te obavještava javnost o povredama prava pacijenata (tač.i). Shodno navedenom, uz prikupljene podatke javnih zdravstvenih ustanova na području Općine Ilidža, sprovedeni upitnik daje dopunske odgovore u smislu daljih ovlaštenja iz nadležnosti Savjeta (predlaganje mjera za poboljšanje/ provođenja obrazovnih kurseva itd).

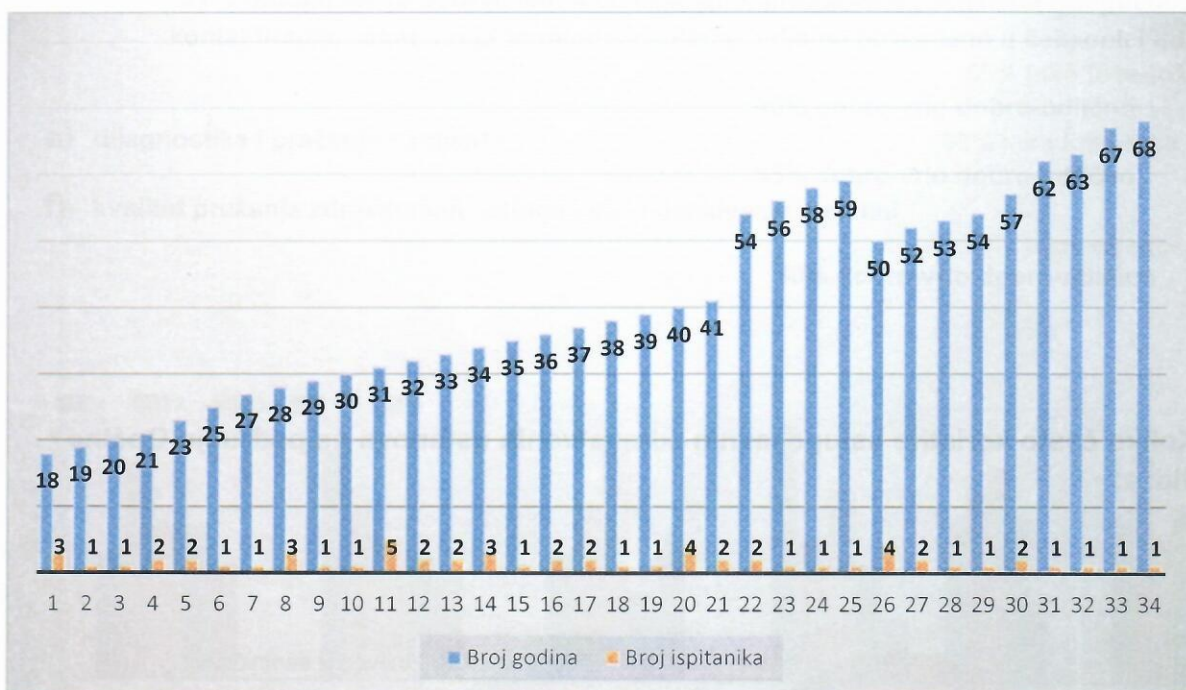
2. Opće karakteristike ispitanika i testirani uzorak

Elektronski upitnik je ispunilo 120 ispitanika, od čega cca.77% ženskog i cca. 23% muškog spola, starosne dobi od 18-68 godina ravnomjerne zastupljenosti. Zbog digitalnog tipa ispitivanja, sumarno je u većem broju ispitana skupina mlađe i srednje životne dobi (65% od 18-50 god.). Prema rezultatima, s aspekta kompetentnosti cijenjenja zdravstvenih usluga, 95% ispitanika živi i koristi zdravstvene usluge na području Općine Ilidža duže od 5 godina, te oko 72% ispitanika jednom mjesečno, odnosno dva do pet puta godišnje koristi usluge javnih zdravstvenih ustanova na području Općine Ilidža.

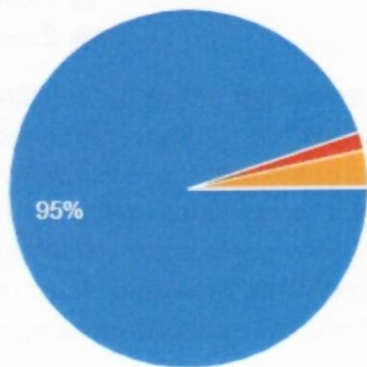
Spol

Starosna dob

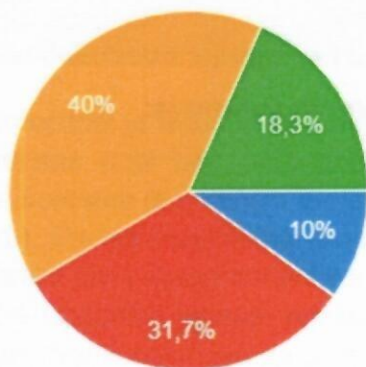

Na području Općine Ilidža koristite usluge zdravstvenih ustanova:

- Duže od 5 godina
- U periodu od 3- 5 godina
- Period kraći od 3 godine

Koliko često koristite usluge javnih zdravstvenih ustanova na području Općine Ilidža:

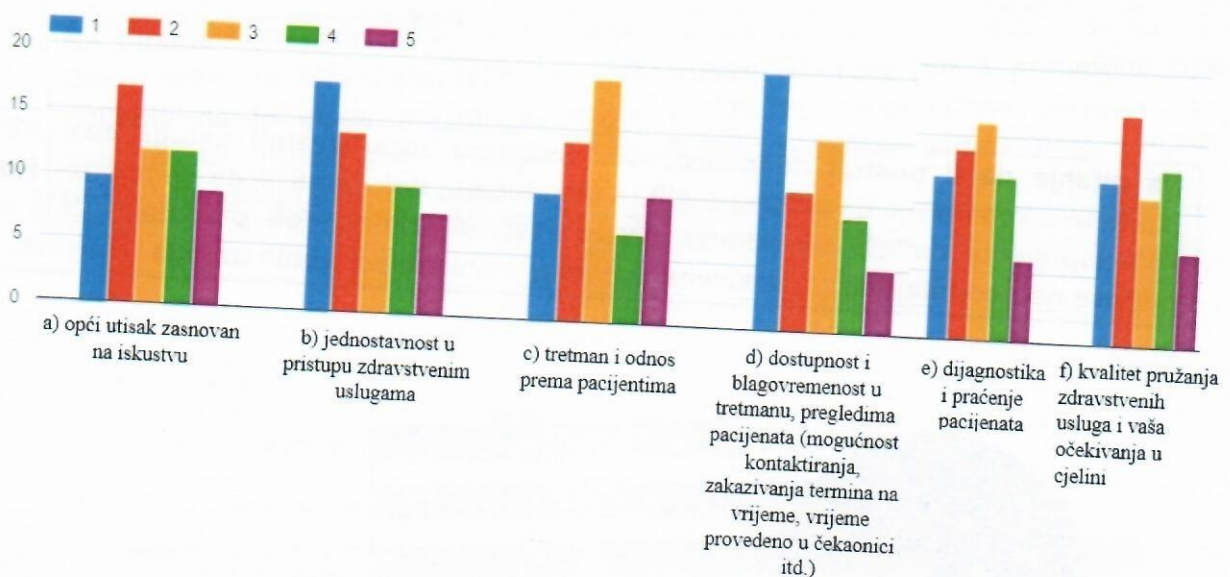

- Dnevno ili sedmično
- Jednom mjesečno
- 2-5 puta godišnje
- Više od 6 puta godišnje

3. Pojedinačni aspekti istraživanja i rezultati od značaja za unapređenje zdravstvenih usluga na području Općine Ilidža

Kad je u pitanju NIVO OPĆEG ZADOVOLJSTVA POJEDINIM KARAKTERISTIKAMA PRUŽANJA ZDRAVSTVENIH USLUGA KOD JZU NA PODRUČJU OPĆINE ILIDŽA, na skali od 1 do 5, gdje je 1 i 2 jako loše i loše, a 3-5 dobro, vrlo dobro i odlično:

a) Opći utisak zasnovan na iskustvu	75% jako loše-loše
25% dobro-vrlo dobro-odlično
b) Jednostavnost u pristupu zdravstvenim uslugama	80% jako loše-loše
20% dobro-vrlo dobro-odlično
c) Tretman i odnos prema pacijentima	70% dobro-vrlo dobro-odlično
30% jako loše-loše
d) Dostupnost i blagovremenost u tretmanu, pregledima pacijenata (mogućnost kontaktiranja, zakazivanja termina na vrijeme, vrijeme provedeno u čekaonici itd.)	55% jako loše-loše
45% dobro-vrlo dobro-odlično
e) dijagnostika i praćenje pacijenta	55% jako loše-loše
45% dobro-vrlo dobro-odlično
f) kvalitet pružanja zdravstvenih usluga i vaša očekivanja u cjelini	70% jako loše-loše
30% dobro-vrlo dobro-odlično

Kada su u pitanju druge karakteristike vezane za kvalitet zdravstvenih usluga na području Općine Ilidža, da li odgovaraju pacijentima:

a) odgovarajuće radno vrijeme
NE

85% DA 15%

b) sanitarni uvjeti prihvatljivi (čistoća, urednost, čuvanje opreme, lijekova itd.)

65% DA 35% NE

NE

c) prihvatljiv nivo zaštite privatnosti i čuvanja zdravstvenog kartona

86% DA 14% NE

d) prihvatljivi vremenski okviri pretraga i tretmana u cjelini s obzirom na bolest

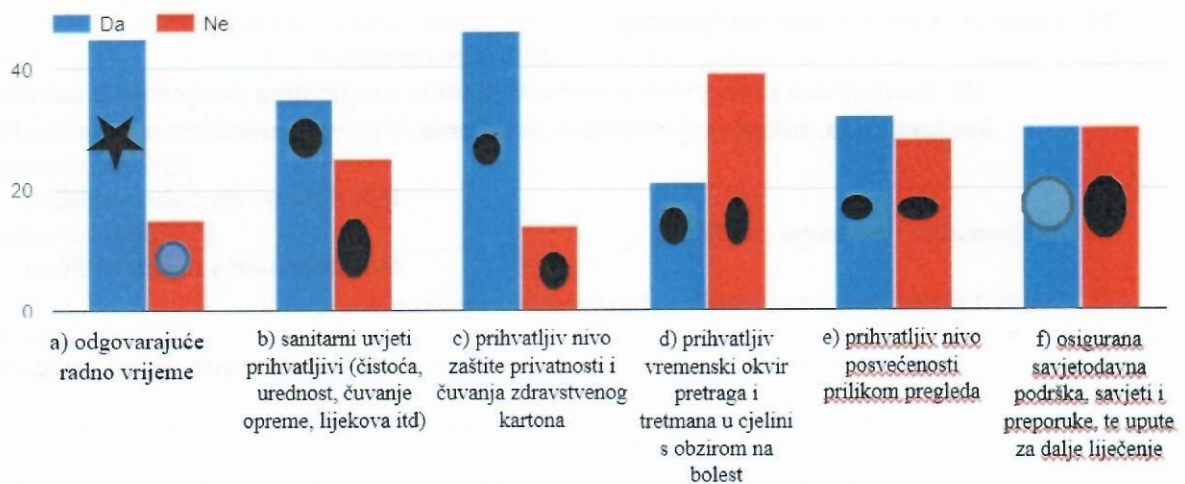
20% DA 80% NE

e) prihvatljiv nivo posvećenosti prilikom pregleda

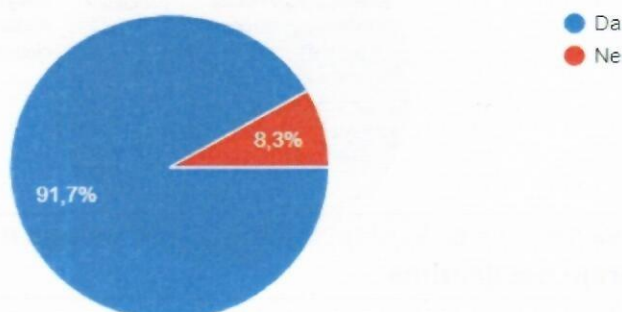
53% DA 47% NE

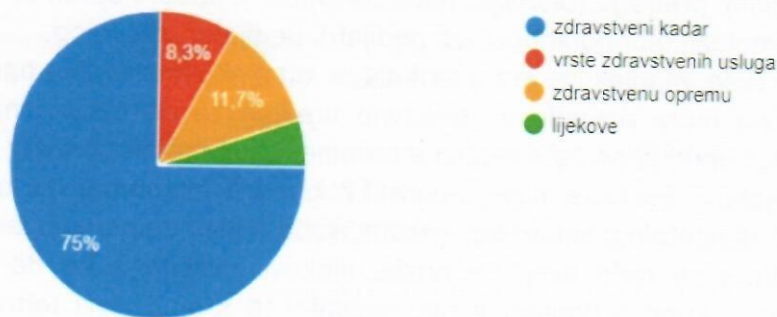
g) osigurana savjetodavna podrška, savjeti i preporuke, te upute za dalje liječenje

50% DA 50% NE

Na pitanje da li postoji deficitarnost u pružanju zdravstvenih usluga cca. 92% ispitanika konstatuje da postoji u njihovom slučaju, dok cca.8 % da ne postoji. Kod 75% ispitanika deficiti se odnose na zdravstveni kadar, dok preostalih 25% se odnose na nedostajuću zdravstvenu opremu, vrstu zdravstvenih usluga i lijekove.

U slučaju konkretne deficitarnosti kod pacijenata s hronološkim bolestima ili kontinuiranim potrebama za obraćanje ljekaru, deficitarnost se odnose na:

75% zdravstveni kadar

25% zdravstvena oprema, laboratorije i lijekovi

1. Pedijatar
2. Neurolog
3. Dijabetolog
4. Internista
5. Doktor porodične medicine
6. Stomatolog
7. Drugo (hematolog, med.sestre, psiholog..)

1. UZV za dojku u Zavodu za zdravstvenu zaštitu žena i materinstva Ilidža
2. Oprema za ginekologiju
3. Laboratorija u Hrasnici
4. Skupi lijekovi i injekcije

Na pitanje koji zdravstveni kadar odnosno specijalista je naročito deficitaran u Domu zdravlja Ilidža, pacijenti su višestrukim izborom (do 3 ponuđene opcije) ocijenili da je ljekar porodične medicine (76,7%), specijalista pedijatar (55%), specijalista radiologije (51,7%), dijabetolog (43,3%), stomatolog (36,7%) i pneumofiziolog (33%).

Konkretno, u mom slučaju nedostaje:

Pedijatri, laboratorij za detaljne pretrage (biopsije, nalazi hormona), kadar i oprema, specijalisti radiologije, oftamolozi, otorinolaringolozi, pedijatri, pedijatar, neurolog, specijalista, doktor opće prakse, manjak ljekara u ambulanti, manjak zdravstvene opreme, svaka zdravstvena ustanova mora posjedovati osnovne uređaje za snimanje i njihova dostupnost treba moguća u trenutku, ne na specifične termine, pedijatar, stručnosti, često nedostaju osnovni lijekovi, injekcije, noviji aparati, nedostaje mamomat (za majku) koja je onkološki pacijent, dijabetolog, neurolog, ljekara, ljubaznosti, zainteresovanosti i stručnosti, stomatolozi jako lose rade svoj dio posla, lijekovi inekcije a ne da ih mi moramo s bolovima ledja ici kupiti i donijeti a ne mozemo se kretati, brzi termini za preglede, pedijatara, lijekova, ljekara i sestara, nedostatak doktora na skolskim odjelu, zdrvastveni kadar, medicinskog osoblja, zdravstveni kadar, lijekovi pojedini aparati za snimanje pojedini, manjak kadra, narocito ljekara i sestara u poroficnoj medicine, ljekara porodične medicine, Svih uposlenika od ljekara do portira, Medicinskih sestara i ljekara laboratorija u Hrasnici, strucnost oprema i ljudskost zaposlenih u DZ, više pedijatara, stručno i ljubazno zdravstveno osoblje, zdravstveni kadar, često nedostaju uredjaji i mora se naručivati za druge ustanove, internista, školski doktor, zdravstvenog kadra, dugo se ceka na termine koji treba da budu dostupni u sto kracem roku, dovoljan broj ljekara, dugo se čeka na preglede, Specijalista za različite oblasti medicine, vise medicinskih sestara na stomatologiji, vise doktora na porodicnom, zdravstveno osoblje, kako je mali broj medicinskih tehničara i doktora opće prakse na velik broj pacijenata, hematolog, bolja ginekoloska oprema, kulturniji kadar, psiholog, nedostatak osoblja, vrijeme, pristup, oprema, prinuđenost zbog nepostojanja novije opreme na privatne ustanove, netačnost rezultata nalaza, oprema, nedostaje više timova medicinskog osoblja, jedan ljekar i tri medicinske sestre ne mogu ništa više postići nego jedan ljekar i jedna medicinska sestra, ali ukoliko bi imali približno jednak broj sestara o ljekara u smjeni, zasigurno bi se vidio napredak, češće kontrole, neurologa...

U smislu područja i karakteristika rada s najviše zadovoljstva ili nezadovoljstva kod pružanja zdravstvenih usluga na području Općine Ilidža, pacijenti ističu:

KATEGORIJE I STEPENI

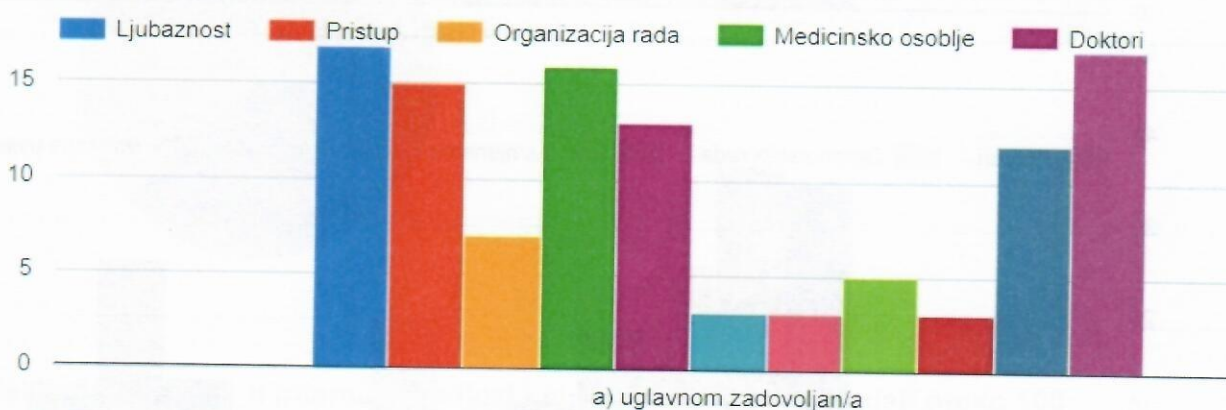
ZADOVOLJSTVA

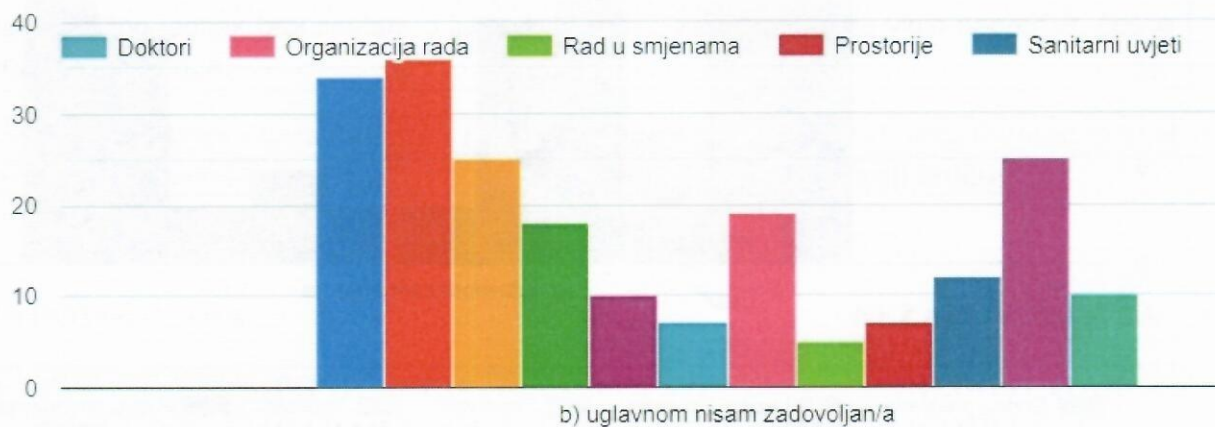
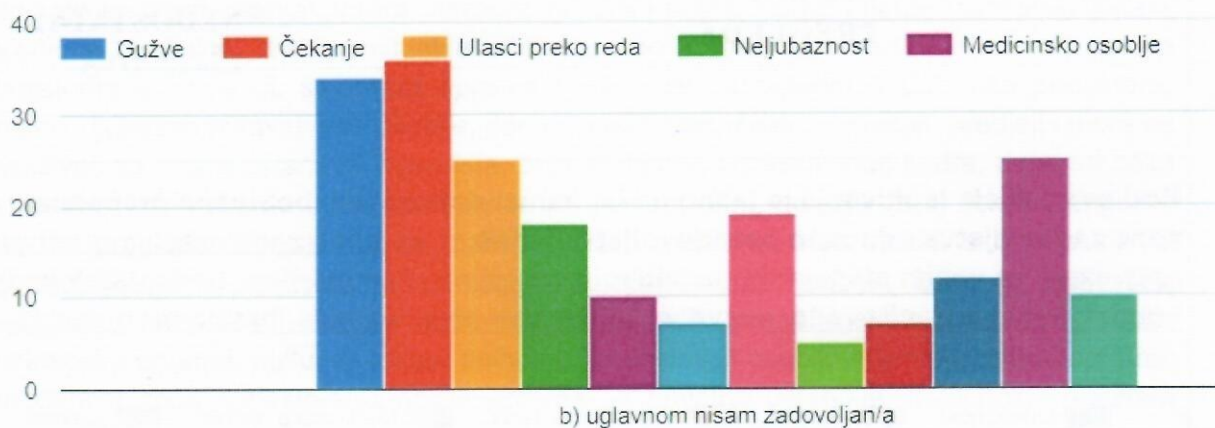
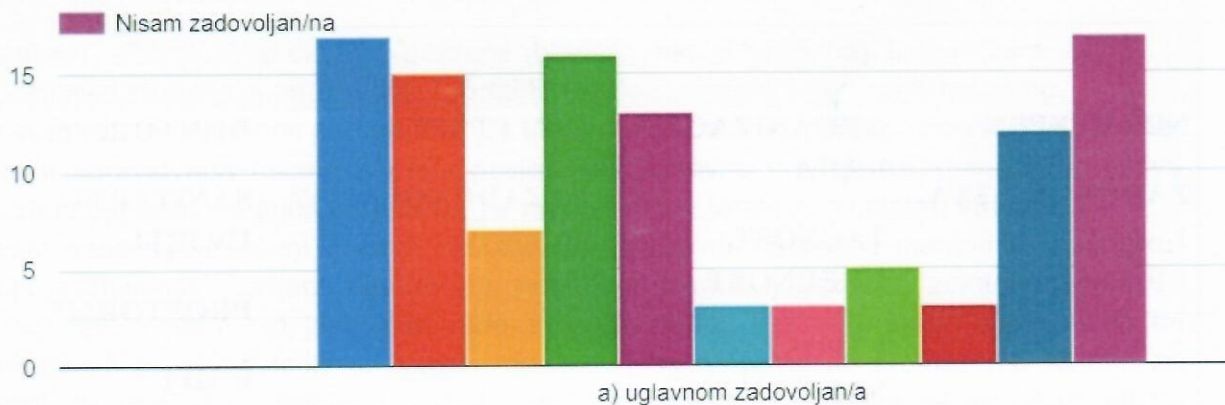
NEZADOVOLJSTVA

VEĆI STEPEN ZADOVOLJSTVA	POSTOJEĆI KADAR I NJIHOV RAD- DOKTORI I MEDICINSKO OSOBLJE PRISTUP LJUBAZNOST RAD U	VEĆI STEPEN NEZADOVOLJSTVA	NEDOSTATAK KADRA I OPREME ORGANIZACIJA RADA GUŽVE ČEKANJE ULASCI PREKO
---	---	---------------------------------------	---

	SMJENAMA		REDA
NIŽI STEPEN ZADOVOLJSTVA	ORGANIZACIJA RADA	NIŽI STEPEN NEZADOVOLJSTVA	DOKTORI
	TAČNOST, UREDNOST		SANITARNI UVJETI
	USPOSTAVA REDA		PROSTORIJE
	BRZINA PREGLEDA		RAD U SMJENAMA
			NEDOSTATAK LIJEKOVA

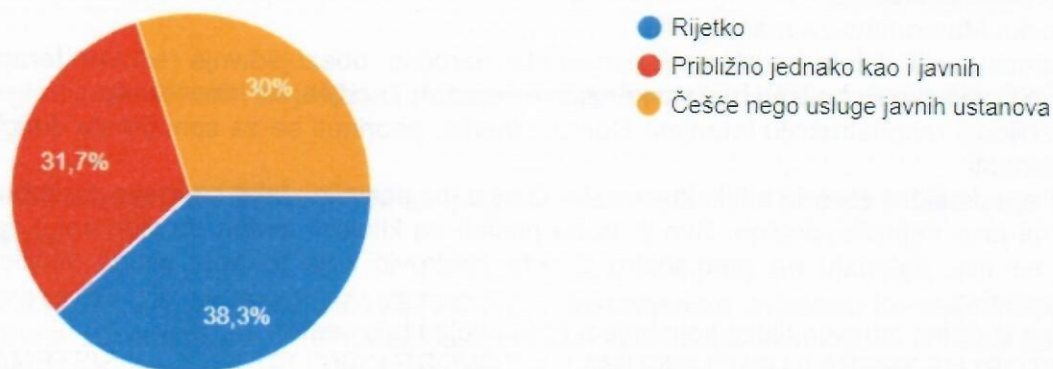
Kod ovog dijela ispitivanja je jasno da ispitanici dobro i jednoobrazno prepoznaju zone zadovoljstva odnosno nezadovoljstva jer se niži stepen zadovoljstva relativno i povezuje sa većim stepenom nezadovoljstva (što je dominantno: nedostatak kadra i opreme, organizacija rada, gužve, čekanje, ulasci preko reda, brzina pregleda...).

Signifikantno je da je veći broj ispitanika (62%) izjavio da približno jednako ili češće koristi usluge privatnih zdravstvenih ustanova u odnosu na javne na području Općine Ilidža.

Zaključno, kad su u pitanju prijedlozi i sugestije, pacijenti su dali preko 100 sugestija, ali oni se mogu subsumirati uglavnom na:

- **Hitno obezbjeđivanje : zdravstvenog kadra** (prioriteti: pedijatar, neurolog Dijabetolog, internista, doktor porodične medicine, stomatolog) i **zdravstvene opreme** (novi UZV aparat u Zavodu za zdravstvenu zaštitu žena i materinstva na Ilidži za ranu detekciju karcinoma dojke koji je u velikom porastu!!)
- **Bolje zbrinjavanje pacijenata, praćenje i posvećenost pacijentu,**
- **Osiguranje jednostavnije, dostupnije zdravstvene usluge,**
- **Unapređenje profesionalizma i odnosa prema pacijentima,**
- **Pokazivanje brige za mentalno zdravlje uposlenika u zdravstvenim ustanovama,**
- **Unapređenje higijene i interijera u Domu zdravlja Ilidža.**

PRIJEDLOZI/SUGESTIJE:

- Hitno osiguranje potrebnog kadra-pedijatara i drugih, vozila hitne pomoci i bolja organizacija rada-dostupnost. Kod prioriteta zbog rasta broja bolesti kod žena, nabavka mamomata.

- Rad hitne na Ilidži da bude opremljen za prijam pacijenata i da je otvorena 24/7. Hitna pomoć da izlazi na teren u kraćem vremenu čekanja. Dio za mentalno zdravlje i osoblje da je pristupnije kao savjetovanje ne samo u slučaju pacijenata sa dijagnosticiranim bolestima. Uvezanost aparata za dijagnostiku na odjelu za zdravlje žena, a ne da idemo od prostorije do prostorije kroz hodnik i prenosimo bakterije jer u jednoj prostoriji je pregled a u drugoj ultrazvuk i slično. Odvojiti čekaonice i laboratoriji za djecu i odrasle. Dodati više odjela kao npr. endokrina.
- Preko JUDZKS i ministarstva nedostajući kadar i opremu omogućiti. Smatram to primarnim uzrokom svih negativnih posljedica
- Poraditi na kapacitiranju medicinskog osoblja, nabavci opreme, a posebno na vještinama rada sa pacijentima - ljubaznost, fleksibilnost i sl, napraviti bolju organizaciju rada u korist pacijenata,
- Smanjiti vrijeme čekanja na specijalističke preglede
- Veća kontrola zdravstvenih radnika
- Angazovanje više ljekara porodične medicine i obuka medicinskih sestara kad je u pitanju ljubaznost odnos sa pacijentima. Tolika neljubaznost postoji samo na Ilidži, čast izuzecima koji su vrlo rijetki na području Ilidže. Posebno ističem neljubaznost medicinskih sestara u DZ Ilidža porodična medicina.
- Rad u smjenama je jako efikasan, međutim ista efikasnost ovisi o broju zaposlenih. Gužve nastaju usljed manjka tog kadra. Jedan doktor nije dovoljan da se gužva razide. Pored toga, dosta gužve nastane zbog obnavljanja terapije. Potrebno je uvođenje sistema koji bi olakšao taj proces, kako iste osobe ne bi trebale dolaziti ako je sve u redu. Isto vrijedi i za sistem za odobravanje bolovanja.
- Nabavka Mamomata za mamografiju
- Pojednostavniti sistem naručivanja pacijenata , naročito , obezbjeđujući redovne terapije za hronične bolesnike. Poboľšati higijenske uslove posebno u odjelu za laboratoriju
- Obezbijediti rekonstrukciju interijera Doma zdravlja, pobrinuti se za specijaliste deficitarnih specijalnosti
- Sestre u dz Ilidža moraju biti kulturnije, ljubaznije, osjecajnije. Jako su drske, bezobrazne , pri tome jako neprofesionalne. Sve ih treba poslati na klinički centar, da vide kako se radi. Neka se sve ugledaju na med.sestru Suadu Hadrović koja je prije svega velikicovjek, profesionalac.
- Jedina iz doma zdravlja Ilidža koja vrijedi i zasluđuje titulu sestre
- DOKTORI NE TREBAJU PACIJENTIMA DA GOVORE KAKO SU TROSAK SISTEMA KAD OD ISTIH BIVAJU PLACENI! Dzana Savić i ostala banda!
- Stomatologe i aparate u laboratoriji mijenjati, prvi ne de dobro dvoj posao a drugi nisu tacni tj razlikuju se vrijednosti nalaza skoro pa uvijek od onih koje uradim privatno
- Potrebno je da dr malo bolje prate bolove pacijenata a ne da daju pogresnu dijagnozu i lijece nesta sto ne postoji i da kod ginekologa potrebo je malo bolje urediti cekanje na papa test a ne da se ceka 2-3 mjeseca
- Zaposljavanje jos zdravstvenog kadra, radi bržeg prijema pacijenata.
- Uposeliti kadar
- Zaposeliti vise pedijataru
- Zaposeliti dovoljan broj medicinskog osoblja i obezbijediti potrebnu opremu za kvalitetan rad.
- Osiguratu zdravstveni kadar, poboljšati zdravstvenu opremu (aparate da nw moramo i koristiti pruvatne usluge nabavka materijala za stomatologe)
- Primiti vise osoblja
- Primanje novog kadra
- Uposeliti dovoljno medicinskog kadra.
- Molim vas osposobite laboratoriju u Hrasnici zbog onkoloskih pacijenata
- Malo više ljubaznosti i pristupa
- Na pedijatriji odvojiti ulaze zdrave i bolesne djece , prodje se kroz dio s bolesnom djecom da bi se uslo u dio za zdravu djecu . Nema logike ! Posebno smanjiti guzve na ginekologiji ,

za jako bitne preglede poput uzv dojke , papa test itd !!! Smanjiti guzve na radiologiji , za uzv posebno ! - Hvala .

- Zaposliti veci broj medicinskog osoblja, kako bi se smanjile guzve u cekaonicama, narocito u sezoni gripe i zaraznih bolesti. Smanjiti guzve i cekanje na pregled. Ljekarima omoguciti redovne dodatne edukacije. Omoguciti dodatne laboratorijske analize u Domu zdravlja, kako pacijenti ne bi morali ici u Sarajevo (KCUS), ili u privatne laboratorije.

- Bolja organizacija rada koja bi smanjila guzve, kao i brža efikasnost doktora prilikom pregleda pacijenata. Poštovani zakazane termine pregleda od strane doktora.

- Uposljavanje stručno osposobljenog kadra na svim odjeljenjima.

- Kao novija generacija zdravstvenog radnika, trenutno na strucnom osposobljavanju, prolazim kroz sve nivoe zdravstvene zaštite u zadnjih par mjeseci. Primijetila sam da nedostataka ima svugdje, a najviše u domovima zdravlja, ikao je u bolnicama zahtjevniji posao u smislu zbrinjavanja pacijenata, a mnogo bolja je organizacija. Što se konkretno Općine Ilidže tiče, treba da se uspostavi takav način rada da ljudi ne moraju čitav dan odvojiti da bi otišli kod ljekara zbog uputnice, produžetka lijekova, nekih neinvazivnih dijagnostičkih metoda. Pored toga, područne ambulante trebaju uspostaviti fiksno radno vrijeme, jer niko od nas ne može planirati kada će mu biti potreban ljekar i kada će se razboliti, da bi zakazao termin u 2 dana u sedmici kada ambulanta radi. Samim tim neradom ambulanti, dolazi do preopterećenja ostalih nivoa Z.Z. bespotrebno! Za kraj bih dodala da se godišnje radi psiho provjera radnika, s obzirom da u našim ustanovama rade osobe koje MRZE svoje pacijente, i samo im otežavaju put do adekvatne pomoći. U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA NEMA MJESTA ZA ISKOMPLEKSIRANOST ZDRAVSTVENIH RADNIKA!

- Uticati na mogućnost zaposljavanja ljekara i stepen opremljenosti interijera objekta.

3. Pregled zaprimljenih izvještaja i dostavljenih informacija JZU na području OPĆINE ILIDŽA

U proteklom periodu Zdravstveni savjet je tražio i zaprimio sljedeće Informacije i Izvještaje :

J.U. ZAVODA ZA JAVNO ZDRAVSTVO KS u dostavljenom izvještaju Komisije za prigovor pacijenata za period od 01.07.2022- 30.06.2023. navodi da je u ovom periodu zaprimila ukupno 5 prigovora (žalbi). Po navodima komisije, nakon svakog zaprimljenog prigovora održan je sastanak u zakonskom roku i o svakoj žalbi je upoznat Rukovodilac radne jedinice i Direktor J.U. Zavoda za javno zdravstvo KS- putem pismenog izvještaja. Tri prigovora su bila na ponašanje uposlenika, te prigovor na lošu organizaciju uzimanja uzoraka. Peti prigovor se odnosi na traženje dodatnog pojašnjenja prigovora koji je pacijent podnio u 2022. Na upit o kadrovskoj popunjenosti i stanju opreme navode potrebu za još jednim vozilom za terensku operativu i deficit u opremi dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije- naveli uređaj za hladno orošavanje.

J.U. DOM ZDRAVLJA ILIDŽA- na upit za dostavu informacija o radu Doma zdravlja, kadrovsku popunjenost, opremljenost, broj ljekara u porodičnoj ambulanti i broju kartona, odgovor je stigao:

Porodična/obiteljska medicina- rad u dvije smjene od 7:30-20:30h, sa izmjenama rada tokom nedjelje od 08:00-15:30h.

Postojeći kadar: 27 ljekara, 45 medicinskih sestara i 1 socijalni radnik

Nedostajući kadar: 5 ljekara i 8 medicinskih sestara

- **Dispanzer za zdravstvenu zaštitu djece i omladine u dobi 7-14 god.** rad od 7:30-20:30h, sa izmjenama rada tokom nedjelje od 08:00-15:30h.

Postojeći kadar: 2 ljekara, 5 medicinskih sestara i 1 dip.med.sestra

- **Dispanzer za predškolsku djecu** - rad u dvije smjene od 7:30-20:30h, danima vikenda i praznika rad se odvija u Domu zdravlja Novi Grad.

Postojeći kadar: 4 spec. pedijatrije, 8 medicinskih sestara i 1 dipl.med.tehničar
Nedostajući kadar: 1 spec. pedijatrije i 1 medicinskih sestara

- **Stomatološka služba**- rad u dvije smjene od 7:30-20:30h, subotom se rad odvija u prvoj smjeni.

Postojeći kadar: 2 spec. pedodonta, 6 stomatologa, 8 stomatoloških sestara
Nedostajući kadar: 2 stomatologa i 2 stomatološke sestre

- **Laboratorijska služba:** rad u dvije smjene od 7:30-20:30h, sa izmjenama rada tokom nedjelje od 08:00-15:30h.

Postojeći kadar: 2 biohemičara, 3 biologa, 1 ing.lab.dijagnostike i 11 lab tehničara
Nedostajući kadar: 2 laboratorijska tehničara

- **Centar za mentalno zdravlje**- rad ponedjeljak, utorak i petak od 7:30-15:00h, srijeda i četvrtak rad od 13:00-20:30h.

Postojeći kadar: 1 spec.psihijatar, 2 psihologa, 1 socijalni radnik, 2 medicinske sestre i 2 dipl, med.tehničar
Nedostajući kadar: 1 psihijatar

- **Centar za fizikalnu rehabilitaciju** rad ponedjeljak, utorak i petak od 7:30-15:00h, srijeda i četvrtak rad od 13:00-20:30h.

Postojeći kadar: 2 spec. fizijatra, 13 fizioterapeuta
Nedostajući kadar: 2 fizioterapeuta

- **Služba za radiološku diagnostiku, dijagnostiku i liječenje plućnih oboljenja**- rad od 7:30-14:00h.

Postojeći kadar: 2 spec. radiologa, 6 radioloških ing. i 3 medicinske sestre
Nedostajući kadar: 1 spec. radiologije

- **Pneumoftiziološki dispanzer** - rad od 7:30-14:00h.

Postojeći kadar: 2 spec. pneumoftiziologa, 2 ing. I 2 medicinske sestre
Nedostajući kadar: 1 spec. pneumoftiziolog

- **Higijensko epidemiološka služba** rad od 7:30-15:00h.

Postojeći kadar: 1 spec. epidemiolog, 3 sanitarna ing. 1 referent za medicinski otpad, 4 sanitarna tehničara.

- Ukupno na deset područnih ambulanti i Centralni objekat OJ Ilidža u procesu rada je 27 ljekara, a ukupno registrovanih pacijenata je **54 519**.

U izvještaju su također naveli prijedloge mjera- organizacija okruglih stolova, preventivnih predavanja iz svih oblasti medicine koji bi se održali po mjesnim zajednicama. Obilasci škola i vrtića, promocija imunizacije. Od lokalne zajednice navode- poboljšanje kvalitete zraka kroz kontrole domaćinstava za individualnim ložištima, eliminacija divljih deponija, iskorjenjavanje ambrozije, zaštita vodozaštitnih zona. Povećati fizičku aktivnost kod djece.

J.U. ZAVOD ZA ZAŠTITU ŽENA I MATERINSTVA na upit o kadrovskoj popunjenosti, stanju opreme dostavlja slijedeće:

- Stanje je do prošle godineje bilo zadovoljavajuće, mamograf koji imaju je u kvaru. Aparat je star, dotrajavao i kao takvog nije ga moguće popraviti. U planu je nabavka, ali trenutna prepreka su novčana sredstva. Također u planu je nabavka ultrazvučnog aparata čija bi nabavka ubrzala i unaprijedila proces rada.

J.U. ZAVOD ZA HITNU MEDICINSKU POMOĆ na upit o analizi zaprimljenih pohvala i žalbi navedeno je sljedeće:

- U periodu od januara do juna 2023. Zaprimljeno je ukupno 13 prigovora pacijenata koje se odnose na rad medicinskih službi:
- *Prigovor na rad dispečera u prijavno- dojavnoj jedinici*- 2 prigovora od strane članova porodice pacijenata. Jedan prigovor je uvažen kao djelomično osnovan, drugi je odbijen kao neosnovan.
- Na rad medicinskih radnika (doktora i medicinskih tehničara) na trijaži Zavoda upućena su 2 prigovora. Prigovori su odbijeni kao neosnovani.
- Na rad medicinskih osoblja u prijemnoj ambulanti Zavoda upućena su 2 prigovora. Prigovori su odbijeni kao neosnovani.
- Na rad ambulante za povrede upućen je jedan prigovor koji je odbijen kao neosnovan.
- Na rad medicinsko – terenskih ekipa upućeno je 6 prigovora, 2 su usvojena kao osnovana, 4 su odbijena kao neosnovana.

4. ANALIZA STRUKTURE, BROJA I KATEGORIJA BOLESTI IZ ZAHTJEVA ZA PARTICIPACIJU U LIJEČENJU TEŠKO OBOLJELIH LICA KOD NADLEŽNE SLUŽBE OPĆINE ILIDŽA ZA PERIOD 2021.-2023. GODINA

GODINA	BROJ OBRAĐENIH ZAHTJEVA	UKUPNO ODOBRENA NOVČANA SREDSTVA
2021.	231	199.700,00 KM
2022.	263	225.000,00 KM
2023.	297	233.350,00KM
NAJČEŠĆI TIPOVI TEŠKIH OBOLJENJA U ZAHTJEVIMA ZA PARTICIPACIJU U LIJEČENJU	<ul style="list-style-type: none">- KARCINOMI- MULTIPLA SKLEROZA (MS)- CELIJAKIJA- ŠEĆERNA BOLEST- UROĐENE SRČANE MANE KOD DJECE ITD.	

U trogodišnjem pregledu je jasno da postoji trend i tendencija porasta kako teških oboljenja, tako i broja zahtjeva, kao i odobrenih novčanih sredstava na godišnjem nivou u minimalnom rasponu od cca.20-30%, što je realni pokazatelj odnosno indikator za dodatno djelovanje u planu Savjeta za 2024. godine u okviru potreba teško oboljelih lica na području Općine Ilidža.

ZAKLJUČAK I PREPORUKE:

Niz aktivnosti, prikupljeni podaci i analiza informacija JZU, kao i rezultati provedenog upitnika o zadovoljstvu korisnika zdravstvenim uslugama na području Općine Ilidža, pružaju kredibilnu osnovu za kreiranje plana rada Zdravstvenog savjeta Općine Ilidža za 2024. godinu, a koji, sa ozbiljnim razmjerama, značajnim kapacitetima i ishodima, naročito shodno propisanim nadležnostima, nije moguć bez dodijeljenih budžetskih sredstava.

Naime, prevencija različitih bolesti i ovisnosti kod mladih, te zaštita zdravlja i promocija imunizacije je najznačajniji pravac strateškog djelovanja na budućnost svih dobnih kategorija lokalne zajednice i potvrđuje senzibilitet prema lokalnom stanovništvu.

Postoji potreba za upućivanjem preporuka za osiguranje potrebnog zdravstvenog kadra i opreme nadležnim institucijama, te predlaganje mjera za unapređenje zdravstvenih usluga.

Moguće je izvesti konkretne potrebe za realizacijom usmjerenih tematskih edukacija za javne zdravstvene ustanove, prava pacijenata, zaštitu zdravlja, prevenciju zaraznih bolesti i bolesti ovisnosti u obrazovnim institucijama itd. a kako bi se praktično manifestirala briga za lokalno stanovništvo od strane Općine, a putem ovog Savjeta.

Bitno je napomenuti da je Općina Ilidža, za naprijed provedene aktivnosti tokom 2023. godine, ukupno izdvojila 1.000,00KM, kao podršku realizaciji akcije dobrovoljnog darivanja krvi. Navedena sredstva su utrošena za jednodnevne karte za bazene Terme, za svakog dobrovoljnog darovatelja.

Izradile: prof. dr. Merima Tanović,

dipl. politolog Emina Idrizović,

Predsjednik Zdravstvenog savjeta

Prof. dr. Đemil Omerović